

Beslutning om inkludering av Chevron Corporation

Desember 2017

Chevron Corporation er et multinasjonalt energiselskap med hovedkontor i USA.¹ Siden 2004 har selskapet vært utelukket fra KLP og KLP-fondenes investeringer for tilknytning til grov miljøskade.² Mye av beviset som uttrekket hvilte på var fabrikkert eller fremskaffet gjennom omfattende korrupsjon fra klagernes advokater, inkludert bestikkelser av dommere og vitner i Ecuador. Selv om KLP skulle legge til grunn at forurensingen har skjedd, er det ikke lenger mulig å stadfeste at Chevron har et ansvar for dette. Dessuten har det gått over 20 år siden Texaco (som senere ble kjøpt av Chevron) avsluttet sin virksomhet i Ecuador. I den perioden har selskapet i likhet med resten av bransjen innført en rekke forbedringer i sine retningslinjer og rutiner. Chevron med fordel kan være mer transparent om sine rutiner og håndtering av utfordringer knyttet til miljø- og menneskerettighetsutfordringer. Likevel taler tidsaspektet, samt ny informasjon om forfalsket bevis for at utelukkelsen av selskapet oppheves. KLP har derfor besluttet å oppheve utelukkelsen av Chevron fra KLP og KLP-fondenes investeringer fra desember 2017.

Bakgrunn

Begrunnelsen for KLP og KLP-fondenes utelukkelse av Chevron var følgende:

I 2004 startet en retts sak mot Chevron for avfallshåndteringen i regnskogen i Ecuador hvor ChevronTexaco, som selskapet da het, var operativt fra 1960- til 1990-tallet. Chevron ble dømt i 2013. Selskapet anklages for i en årrekke å ha dumpet store mengder giftig, kreftfremkallende avfall, og dermed forurenset jord og vann for mange lokalsamfunn. Chevron bestrider funnene i flere av de undersøkelser som er gjort, men i 2008 bekreftet en uavhengig undersøkelse at 42 av 46 dumpingplasser har høye nivåer av gift, og at mesteparten av disse ikke er omfattet av det opprensingsprogram Chevron er blitt enig med Ecuadors

¹ Chevron Corporation, *About Us*. URL: <https://www.chevron.com/about>.

² Fra 2002 til 2004 var Chevron utelukket under menneskerettighetskriteriet for en ikke-relatert sak knyttet til sikkerhetsstyrker i Nigeria. Da den saken opphørte i 2009 var utelukkelsen kun basert på grov miljøskade i Ecuador.

myndigheter om. Dermed gjelder rettssaken mot Chevron ikke bare miljøet, men også bedrageri.³

Saken gjelder Texacos handlinger i et joint venture i Ecuador med den ecuadorianske statens oljeselskap for utvinning av olje, og senere, drift av en oljerørledning.⁴ Texacos virksomhet i Ecuador varte fra 1964 til 1992.⁵ Under den perioden økte den ecuadorianske partneren PetroEcuador sin eierandel til en majoritetsposisjon, og tok over hele konsesjonen da Texaco avsluttet sin virksomhet i landet.⁶ Den ecuadorianske staten inngikk kort tid etter et forlik med Texaco om kravene for opprydding av området. I 1998 sertifiserte staten at Texaco hadde møtt sine forpliktelser under avtalen.⁷ I 1993 fremmet lokale beboere i området hvor Texaco opererte, inkludert en indianerstamme, eget krav om oppreisning gjennom et gruppesøksmål i USA.⁸ Chevron kjøpte Texaco i 2001, og med det, Texacos plass i rettssaken.⁹

Rettsprosessen har siden foregått i Ecuador, USA, Den faste voldgiftsdomstolen i Haag, med langt flere.¹⁰ I Ecuador vant klagerne ved deres ecuadorianske og amerikanske advokater en dom på 18,2 milliarder USD i 2011.¹¹ Derimot har Chevron hevdet bestandig at selskapet har oppfylt sine forpliktelser i Ecuador og at eventuell gjenværende forurensing er i så fall det statlige oljeselskapet PetroEcuadors ansvar.¹² Dessuten mener Chevron at klagerens advokat fremskaffet dommen i Ecuador gjennom bestikkelser og andre former for korrupsjon og svindel.¹³

I august 2016 falt ankedommen i Chevrons rettsak mot klagerens advokater.¹⁴ Dommen beskriver hvordan klagerens advokater, blant annet, bestakk dommere og ekspertvitner, skjulte motstridende bevis, og forfalsket tekniske rapporter levert til domstolen.¹⁵

³ URL: https://www.klp.no/polopoly_fs/1.35191.1483530686!/menu/standard/file/KLP-LISTEN_22%2012%202016_NORSK.pdf.

⁴ United States Court of Appeals for the Second Circuit, *Chevron Corp. v. Donziger*, s. 10 (8 august 2016). URL: <http://theamazonpost.com/wp-content/uploads/2016/08/CA2-Opinion.pdf>.

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Ibid., s. 10-11.

⁸ Ibid., s. 11.

⁹ Ibid., 10.

¹⁰ Caroline Simson, "A Cheat Sheet to Chevron's Epic Feud with Ecuador", *Law 360* (14 juni 2016). URL: <https://www.law360.com/articles/805987/a-cheat-sheet-to-chevron-s-epic-feud-with-ecuador>.

¹¹ Ibid.

¹² Ibid.

¹³ Ibid.

¹⁴ United States Court of Appeals for the Second Circuit, *Chevron Corp. v. Donziger* (8 august 2016). URL: <http://theamazonpost.com/wp-content/uploads/2016/08/CA2-Opinion.pdf>.

¹⁵ Ibid.

Klagernes advokater *anket ikke faktagrunnlaget*, men mente heller at saken burde avvises på grunn av manglende jurisdiksjon.¹⁶ Dommerne la til grunn at forurensning har skjedd og at Texaco kan ha vært ansvarlig for det. Likevel måtte saken vrakes på grunn av omfattende svindel, bestikkelser og bevisforspillelse fra saksøkernes advokater.¹⁷

Dialog med selskapet

Fra 2015 frem til i år nektet Chevron å diskutere Ecuador-saken med investorer. Dette har gjort KLPs vurderinger vanskeligere, særlig i forhold til hvorvidt selskapet har endret sin praksis og retningslinjer som følge av saken. KLP har vært i dialog med Chevron gjennom et felles investorinitiativ respekt for menneskerettigheter i utvinningssektoren. I en samtale i 2017 bekreftet Chevron at selskapet står fast på at det ikke har ytterligere ansvar i forbindelse med Ecuador-saken – hverken juridisk eller etisk.¹⁸ Det har likevel, i likhet med mange andre i deres bransje, kommet mange endringer i Chevrons retningslinjer og praksis i løpet av de siste 20 årene.¹⁹

Chevron har innført flere forbedringer siden KLP fattet beslutningen om utelukkelse i 2002. Selskapet innførte, blant annet, en menneskerettighetspolicy i 2009²⁰ og støtter FNs veiledende prinsipper om næringsliv og menneskerettigheter.²¹ Chevron har også utviklet retningslinjer for interaksjon med interessenter (*Stakeholder Engagement Process*). Disse inkluderer dialog med lokalsamfunn, ideelle organisasjoner og myndigheter om utfordringer knyttet til menneskerettigheter og miljø.²² Chevron skriver også på sin hjemmeside at selskapet har oppdaterte retningslinjer for urfolksrettigheter, som er i tråd med standardene Verdens Banker anvender for sine prosjekter.²³ En stor svakhet med disse er at Chevron ikke offentliggjør selv retningslinjene, kun en liten omtale av disse. Det gjør det krevende for investorer å vurdere hvorvidt dokumentene er godt egnet til å unngå nettopp den type konflikten med interessenter som har preget Ecuador-saken.

Selskapet rapporterer i større detalj om hvordan hensynet til menneskerettigheter og miljøet reflekteres i Chevrons virksomhet i Myanmar, som en type case-studie.²⁴

¹⁶ Ibid., s. 3.

¹⁷ Ibid., s. 15-16.

¹⁸ Notater arkivert hos KLP.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Chevron, *About our Human Rights Policy* (2009). URL: <https://www.chevron.com/-/media/chevron/corporate-responsibility/documents/AboutOurHumanRightsPolicy.pdf>.

²¹ Chevron, *Human Rights*. URL: <https://www.chevron.com/corporate-responsibility/people/human-rights>.

²² Chevron, *Our Management of Human Rights*. URL: <https://www.chevron.com/corporate-responsibility/people/human-rights> (siste besøk 4. september 2017).

²³ Ibid.

²⁴ Chevron, *Myanmar*. URL: <https://www.chevron.com/worldwide/myanmar> (siste besøk 4. september 2017).

Selskapets bærekraftsrapport inneholder også en tydelig henvisning til FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.²⁵ Den presiserer også hvordan ansvaret for oppfølging av Chevrons menneskerettighetsforpliktelser er forankret hos selskapets ledelse.²⁶

KLPs vurdering

Det kan ikke utelukkes at Chevron har et ansvar for alvorlig miljøskade i Ecuador med store negative konsekvenser for indianerstammer og lokalbeboere i Amazonas. Derimot avslører dommen fra USA i 2016 omfattende svindel fra klagerens advokater. Det blir som følge nærmest umulig å konkludere hva som egentlig har skjedd. Saken har ført til rettsaktivitet uten like siden 1990-tallet og det er trolig brukt større summer på advokatutgifter enn det opprinnelige kravet.

Da KLP og KLP-fondene utelukket selskapet for denne saken var det på bakgrunnen av den informasjonen som forelå på det tidspunktet. KLP ville ikke kommet til samme konklusjon i dag gitt domsavsigelsen beskrevet over. Dessuten har det gått over 20 år siden Texaco, som ble senere kjøpt opp av Chevron, avsluttet sin virksomhet i Ecuador. Videre har Chevron, siden KLP først utelukket selskapet, innført en rekke forbedringer i sine rutiner slik at risikoen for gjentakelse trolig er lav. Det har likevel vært flere anklager mot Chevron som KLP via sin tjenesteleverandør har fulgt opp siden 2002. Alle disse er per dags dato arkivert på grunn av manglende bevis på anklagene, lukket fordi Chevron har håndtert sakene tilstrekkelige, eller ikke når terskelen for uttrekk.

KLP vurderer at det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å holde Chevron utelukket. Selskapet kan ikke sees å være ledende på samfunnsansvar sammenliknet med andre i sin bransje, men terskelen for utelukkelse er høyere enn som så. Videre tilsier Chevrons forbedringer siden KLP først utelukket selskapet, samt både nye opplysninger om saken og ikke minst tidsaspektet at KLP revurderer konklusjonen. Således er eierskapsutøvelse en mer hensiktsmessig virkemiddel.

KLP har besluttet å inkludere Chevron Corporation og fortsette den aktive dialogen med selskapet for å få til ytterligere forbedringer.

²⁵ Chevron, *2016 Corporate Responsibility Report Highlights*, s. 18. URL: <https://www.chevron.com/-/media/shared-media/documents/2016-corporate-responsibility-report.pdf>.

²⁶ Ibid.

KLPs beslutning

Utelukkelsen av Chevron Corporation fra KLP og KLP-fondenes investeringer besluttet opphevet per desember 2017.